

BIBLIOTEKA SZKOLNA WSPOMAGA WAS ZDALNIE

W grudniu świętujemy.....

Warto wiedzieć, że 4 grudnia to nie tylko imieniny Barbary.

Barbórka, czyli tradycyjne górnicze święto, obchodzone nie tylko przez górników, ale przez wszystkich związanych z wydobywaniem paliw kopalnych, także przypada na ten dzień.

Święta Barbara patronuje dobrej śmierci i trudnej pracy m.in. górników, marynarzy, rybaków, żołnierzy i kamieniarzy.

Historia Barbórki sięga połowy XVIII wieku –właśnie wtedy zaczęto organizować pierwsze tego typu uroczystości w okręgu wydobywania rud ołowiu-srebrnych w Tarnowskich Górach. Skąd się wzięło i jak obecnie obchodzone jest święto górników?

Kim była św. Barbara i dlaczego jest patronką górników?

Jeden z przekazów mówi, że była ona córką bogatego kupca Dioskura, mieszkała w Nikomedii nad Morzem Marmara

(dzisiejszy Izmit) i właśnie tam poniosła swoją męczeńską śmierć w roku 306, ponieważ nie chciała wyrzec się wiary w Trójcę Świętą.

Legenda głosi, że kiedy ojciec Barbary dowiedział się, że jego córka została chrześcijanką, wpadł w złość. Dziewczyna uciekła z wieży, gdzie więzili ją rodzice i pobięła w kierunku pobliskich skał. Gdy uciekała, modliła się do Boga i prosiła go o ratunek.

Jej prośby zostały wysłuchane, bo pomiędzy skałami znalazła podziemną pieczarę, w której udało się jej ukryć. Dlatego właśnie miała zostać wybrana na patronkę osób, które pracują pod ziemią. Mimo schronienia, w końcu została uwięziona i skazana na śmierć przez ścięcie. Ponoć jej ojciec za haniebną zbrodnię został rażony piorunem, z kolei Barbara miała dostać tuż przed odejściem zapewnienie od samego Boga, że nikt, kto będzie ją wspominał, nie umrze bez sakramentów. To kolejny powód, dla którego to właśnie ta święta stała się patronką górników.

Skąd wzięło się święto górników na terenie Polski?

Na samym początku Barbórka była wyłącznie świętem religijnym.

Już w średniowieczu, w dniu wspomnienia świętej nie wolno było pracować, a od 1800 roku wprowadzono w Europie specjalne zwyczaje.

Kiedy Barbórka zawitała pod ziemię?

W kopalni Rauris w Alpach austriackich 4 grudnia górnicy otrzymywali odludzi tzw. chleb świętej Barbary, wypiekany z ciasta piernikowego. Winnych kopalniach w Szwajcarii i Tyrolu, zapalano w tym dniu w sztolniach światło

mające chronić pracujących pod ziemią przed nagłą śmiercią. W Polsce Barbórka również od samego początku miała głównie religijny charakter. W czasach, władzy PRL wprowadzono bardziej świecki charakter obchodów i święto Barbórki stało się obchodami Dnia Górnika.

Jak świętowano Barbórkę dawniej i dziś

Barbórka, rozumiana jako święto górników, pojawiła się na ziemiach polskich w XVIII wieku. Górnicy spotykali się wtedy w mundurach na uroczystej mszy świętej – odprowadzanej na terenie samej kopalni przy figurze św. Barbary. Z kolei od wieku XIX, po zakończonej mszy, przy akompaniamencie orkiestry, górnicy maszerowali ulicami miasta oraz przez teren kopalni, by zakończyć swoją trasę przed siedzibą dyrekcji zakładu kopalni. Tam odbywała się uroczysta akademie. W XX wieku po akademii zaczęto organizować wspólną górniczą biesiadę.

A jak Dzień Górnika wygląda dziś?

Także dziś obchody Barbórki rozpoczynają się zawsze uroczystą mszą świętą. Po jej zakończeniu orkiestra górnicza przechodzi przez dzielnice miasta zamieszkałe przez górników. Bardzo często organizowane są także spotkania, akademie, koncerty i tzw. karczmy piwne –zwyczaj wprowadzony w Polsce dopiero w latach 80-tych XX wieku.

Źródło : www.kopalnia.pl/kopalnia-wiedzy/co-to-jest-barborka

A TERAZ SPRAWDŹ CO WIESZ O BARBÓRKOWYM ŚWIĘCIE

1. Czyją patronką jest święta Barbara?

- a. hutników
- b. górników
- c. rolników

2. Jak tradycyjnie obchodzona jest Barbórka?

- a. mszą świętą i defiladą orkiestry przez osiedla górnicze (familoki)
- b. szkolnym apelem i malowaniem górniczych czapek przez dzieci
- c. obie odpowiedzi są prawidłowe

3. Jak górnicy świętują Barbórkę?

- a. wyjątkowo ciężko pracują tego dnia
- b. odtwarzają życiorys świętej Barbary
- c. organizują tzw. karczmy piwne podczas których uczują

4. Skąd pochodziła święta Barbara?

- a. z Turcji
- b. z Polski
- c. z Niemiec

5. Kim była święta Barbara?

- a. pogańką, która przyjęła wiarę chrześcijańską, za co została wyklęta przez rodzinę
- b. chrześcijańską misjonarką, która pomagała chorym na trąd
- c. zmęczoną matką kilkorga dzieci

6. Jakie są atrybuty świętej Barbary?

- a. miecz i wieża
- b. płomień i kielich
- c. wiosło i kilof

7. Przed czym chroni święta Barbara?

- a. przed powodzią
- b. przed złą śmiercią
- c. przed gruźlicą

8. Jak zmarła święta Barbara?

- a. wyrok ścięcia wykonał na niej jej ojciec
- b. w pożarze wieży, w której została uwięziona
- c. zamordowała ją kobieta, z którą została osadzona w celi

Odpowiedzi : 1b, 2c, 3c, 4a, 5a, 6a, 7b, 8a.

Źródło: <https://mamotoja.pl/barborka-quiz-dobra-zabawa>

O Mikołaju słów kilka

Mikołaj na całym prawie świecie wygląda podobnie – ma siwą, długą brodę, czerwoną szatę i czapkę oraz pastorał. Odwiedza dzieci 6 grudnia, kiedy przypada święto ku czci Św. Mikołaja – biskupa Miry lub w Wigilię Bożego Narodzenia.

Wedle legend Mikołaj urodził się w miasteczku Patara w Licji (Turcja).

Był dzieckiem bogatych, ale i bardzo religijnych rodziców, a po ich śmierci odziedziczył duży majątek. Swoje życie poświęcił jednak Bogu oraz pomocy ludziom biednym i pokrzywdzonym. Dzięki wielkiej pobożności wybrano go na biskupa Miry. Dzisiaj, wzorując się na postaci świętego, obdarowuje się dzieci i bliskich prezentami, upominkami i słodyczami.

MIKOŁAJKOWY QUIZ

1. Święty Mikołaj, który przynosi prezenty pochodzi z:

- a. Miry
- b. Rzymu
- c. Pragi

2. Listy do Świętego Mikołaja możesz wysłać do:

- a. Norwegii, Finlandii i Szwecji
- b. Norwegii, Finlandii i Kanady
- c. Norwegii, Finlandii i Stanów Zjednoczonych

3. Święty Mikołaj przynosi prezenty:

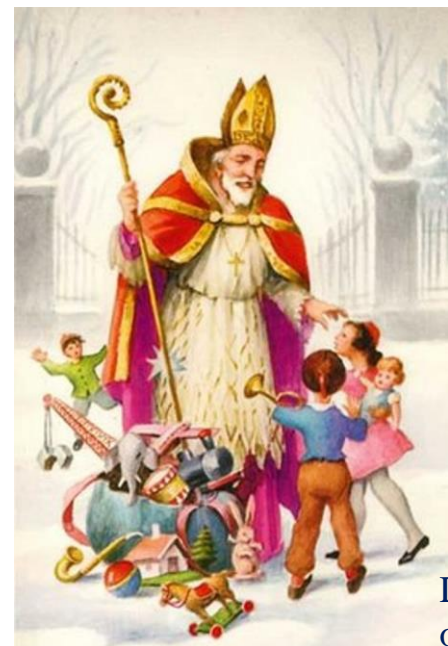
- a. 6 grudnia
- b. w wigilię Bożego Narodzenia
- c. obie odpowiedzi są poprawne

4. Wioska Świętego Mikołaja znajduje się:

- a. pod Rovaniem w Finlandii
- b. w mieście Drobak w Norwegii
- c. w Laponii na górze Korvatunturi

5. Fiński odpowiednik Świętego Mikołaja to:

- a. Nuuttipukki
- b. Joulupukki

c. Julemand

6. Fińskie Rovaniemi słynie z:

- a. Wioski Świętego Mikołaja
- b. Fabryki czekolady
- c. Szpitala imienia św. Mikołaja

7. Współczesny wygląd Św. Mikołaja, zawdzięczamy :

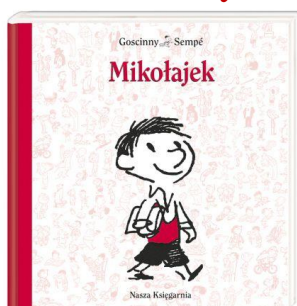
- a. amerykańskim kreskówkom z lat 50 XX w
- b. dzięki Phyllis McGinley i jej książce dla dzieci
- c. reklamie coca-coli z 1930 roku

8. Pierwotny wygląd Świętego Mikołaja był według legendy:

- a. Biskupem
- b. Kupcem
- c. Kronikarzem

Odpowiedzi: 1a, 2b, 3c, 4a, 5b, 6a, 7c, 8a. Na podstawie : <https://mamotoja.pl>

LEKTURĄ SZKOLNĄ ZA PAN BRAT

Mikołajek - Czas i miejsce akcji –

Zdarzenia mają miejsce we Francji, głównie w szkole i domu głównego bohatera książki, Mikołajka. Dokładny czas akcji nie jest znany. Wiadomo tylko, że w domu Mikołajka wciąż nie ma telewizora, więc można przypuszczać, iż to połowa XX w. W tym mniej więcej czasie, w 1960 roku, zaczęły ukazywać się opowiadania.

Mikołajek – Problematyka

Książka opowiada o życiu dzieci, które są w młodszych klasach szkoły. Dowiadujemy się, jak ważną rolę w ich życiu pełni rodzina, nauczycielka i koledzy. Dzieci, aby być szczęśliwe, muszą trochę rozrabiać i wspólnie robić dorosłym psikusy. Jeśli są zgrane, to staną nawzajem w swojej obronie i nauczą się elementarnych zachowań społecznych. Napiętnowana jest tu postawa Ananiasza, którego chłopcy nie lubią, bo nie tylko nie potrafi (i nie chce) zaangażować się w ich świat i ich emocje, ale jest też małym donosicielem. Opowiadania traktują o chłopięcej przyjaźni.

Narrator

Narratorem jest sam Mikołajek. Jest to narracja pierwszoosobowa. Zachowuje formę 1os.l. poj. kiedy odnosi się do przygód samego Mikołajka lub ma formę 1.os. l. mn., kiedy Mikołajek jest współuczestnikiem wydarzeń. Relacja bohatera jest bardzo szczegółowa.

Bohaterowie

Świat bohaterów skupia się wokół Mikołajka i jego najbliższych osób. Są to rodzice chłopca, liczni koledzy z klasy: Ananiasz (najlepszy w klasie, ale ciągle płacze, jest zazdrosny, słabo gra w piłkę), Kleofas („najsłabszy” w nauce), Alcest (obżartuch), Gotfryd (ma bogatego tatę), Euzebiusz (klasowy „bokser”), Rufus (jego tata jest policjantem), Joachim (mistrz gry w kulki) oraz inni, spoza środowiska klasowego: Ludeczka (fantastycznie strzela gole), pan Blédurt (nie lubiany sąsiad taty Mikołajka), pan Dubon (drugi wychowawca), pani nauczycielka (wychowawczyni Mikołajka).

Kompozycja utworu

Mikołajek to zbiór 19 opowiadań z życia tytułowego bohatera i jego kolegów. Każde z nich stanowi odrębną, niezależną całość. Postacią spajającą wszystkie jest sam Mikołajek. W bardzo prosty, bliski młodemu czytelnikowi sposób relacjonuje to, co wydarzyło się w życiu chłopców. Wszystkie zdarzenia jednak związane są ze szkołą, a szczególnie z klasą, do której chodzi Mikołajek. Niemal wszystkie opowiadania kończą się błyskotliwą puentą.

Mikołajek -Motyw szkoły

Szkoła –jest miejscem, gdzie młodzi ludzie uczą się podstawowych relacji społecznych i obowiązków. Wydarzają się tu różne ciekawe rzeczy, oprócz lekcji oczywiście -są przedstawienia, przerwy, kłótnie i wspólne zabawy.

Mikołajek -Motyw przyjaźni

Przyjaźń –jest ważna od najmłodszych lat. Nie tylko sprawia, że życie jest piękniejsze, ale wymaga także przewycięzania własnych słabości i wstawienia się za kolegą, z którym chwilę wcześniej uprawiało się boks. Ze swoim najlepszym przyjacielem mały Mikołajek idzie na pierwsze wagary, pierwszą fajkę i chce go namówić na pierwszą w życiu ucieczkę z domu.

Mikołajek -Motyw uciezki

Uciezka –Mikołajek przeżywa swój pierwszy poważny bunt i postanawia uciec z domu. Czuje się niekochany i nierozumiany przez rodziców. Ma dosyć krzyków z powodu tak błahych spraw jak, na przykład, rozlany atrament. Zamierzenie jest poważne, ale szybko okazuje się, że bardzo trudno poradzić sobie bez rodziców i ich przestrog czy porad. Chłopiec odkłada ucieczkę na następny dzień.

Mikołajek -Motyw obcości

Obcy –w książeczce reprezentowany jest przez chłopca, którego angielskie imię dzieci zdecydowały wymawiać jako Dżodżo. Wzbudza zainteresowanie, bo nie zna francuskiego. Zdaje się jednak być „równym” kolegą, szybko zapamiętuje wszystkie interesujące słówka, choć nie te najbardziej potrzebne. Przyciśnij klawisz CTRL i kliknij w link, a możesz rozwiązać TEST

<https://www.quizme.pl/q/lektury-szkolne/mikolajek-test>

Plan Wydarzeń

1. Fotograf próbuje zrobić zdjęcie klasie Mikołajka
2. Fotograf, przerażony wybrykami dzieci, ucieka
3. Zabawa w kowbojów w domu Mikołajka
4. Zabawa taty i sąsiada, pana Blédurta
5. Rosół, czyli wychowawca
6. Ananiasz w roli pani nauczycielki
7. Przygotowania do gry w futbol
8. Alcest przypomina sobie o piłce
9. Inspektor w szkole
10. Mikołajek przyprawdza do domu psa
11. Nowy kolega szkolny –Dżdżo
12. Imieniny mamy i bukiet kwiatów
13. Ludeczka –nowa koleżanka Mikołajka
14. Mikołajek i Alcest palą cygaro
15. Mikołajek stara się o nowy rower
16. Wyścig taty i pana Bludérta
17. Choroba Mikołajka
18. Wagary
19. Mikołajek odwiedza Ananiasza
20. Trudna praca pana Bordenave
21. Mikołajek ucieka z domu

Źródło: sciaga.pl oraz streszczena.pl

